

ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΑΙΣΧΥΛΕΙΩΝ 1983

ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ 1983

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Αρχαιολογικός χώρος Ελευσίνας:

1. Κυριακή 21 Αυγούστου: Αισχύλου «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ»
από το θέατρο Τέχνης Κ. Κουν, ώρα ενάρξεως παραστάσεως 8.30 μ.μ.
2. Κυριακή 28 Αυγούστου: Ευριπίδη «ΟΡΕΣΤΗΣ» από το Εθνικό
Θέατρο, ώρα ενάρξεως παραστάσεως 8.30 μ.μ.

Στα πλαίσια των ΑΙΣΧΥΛΕΙΩΝ 1983

1. Εθνικό Στάδιο Ελευσίνας

- α) 22-29 Αυγούστου Αγώνες μπάσκετ
- β) 29 Αυγούστου Αγώνες στίβου-Απονομή επάθλων και συναυλία
- β) με τον συνθέτη Π. Ρουμελιώτη

2. Πλατεία Ηρώων, Τετάρτη 31 Αυγούστου 1983, ώρα 8 μ.μ.

- β) Λαϊκή συναυλία με τον Αντώνη Καλογιάννη και με συγκρότημά του

- α) Ακροβατικό συγκρότημα 5 **VIRIDOV**

ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΑΙΣΧΥΛΕΙΩΝ 1983

Ελευσίνα 20 Ιουλίου 1983

Αγαπητοί συμπολίτες

Στις 21 Αυγούστου αρχίζουν τα **ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ 1983**, η κορυφαία πολιτιστική εκδήλωση της Ελευσίνας και μιά από τις πιο αξιόλογες που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο στη χώρα μας.

Για να φθάσουν βέβαια τα **ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ** στο σημερινό τους επίπεδο, χρειάστηκε πολύς κόπος και μεγάλες προσπάθειες τα 8 χρόνια που πέρασαν, ενώ καταβάλλεται προσπάθεια να πλουτίζονται και να βελτιώνονται συνεχώς χρόνο με τον χρόνο.

Ο Δήμος της Ελευσίνας καθιέρωσε τα **ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ** το 1975 σε συνεργασία με τους μαζικούς φορείς και με την συμπαράσταση των πνευματικών ανθρώπων και του λαού της πόλης μας, που αγάπησε και μαζικά παρακολουθεί τις εκδηλώσεις των **ΑΙΣΧΥΛΕΙΩΝ**.

Μέχρι σήμερα τις εκδηλώσεις έχουν παρακολουθήσει πάνω από 60.000 θεατές.

Για την επιτυχία των πολυάριθμων εκδηλώσεων βοήθησαν: Το Υπουργείο Πολιτισμού, η Αρχαιολογική Υπηρεσία, Η Εργατική Εστία και ο Ε.Ο.Τ., οι θίασοι που πήραν μέρος και οι οικονομικοί παράγοντες της περιοχής.

Τα **ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ** από το 1975 καθορίστηκε να εξυπηρετούν τρεις σκοπούς:

Ο πρώτος σκοπός καθιερώσεώς τους ήταν:

«Να προβληθεί και να εκλαϊκευτεί το έργο του Αισχύλου» αλλά και των άλλων τραγικών ποιητών.

Ήδη παίχτηκαν και οι 7 γνωστές τραγωδίες του μεγάλου Ελευσίνιου ποιητή: **ΙΚΕΤΙΔΕΣ** από το Εθνικό Θέατρο.

ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ, ΠΕΡΣΕΣ και η τριλογία της **ΟΡΕΣΤΕΙΑΣ** από το Θέατρο Τέχνης του Κάρολου Κουν.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ από το Λαϊκό Θέατρο του Μάνου Κατράκη.

Επίσης φιλοτεχνήθηκε και τοποθετήθηκε στην κεντρικότερη πλατεία της Ελευσίνας ο ανδριάντας του **ΑΙΣΧΥΛΟΥ**, τα αποκαλυπτήρια του οποίου έκανε το 1977 ο τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κων/νος Τσάτσος.

Ιδρύθηκε η **ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ** που λειτουργεί από το 1975 και ήδη διαθέτει 3500 τόμους βιβλίων, ενώ εμπλουτίζεται συνεχώς.

Κυκλοφορούν αναμνηστικά μετάλλια με την προτομή του ποιητή ενώ το 1982 ο μεγάλος χαρακτήρας Α. Τάσος, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Πολιτιστικής Κίνησης, φιλοτέχνησε ειδική αφίσσα.

Με τα ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ χιλιάδες συμπολίτες έμαθαν ή εμβάθυναν στο τεράσιο έργο του ΑΙΣΧΥΛΟΥ ενός από τα μεγαλύτερα πνεύματα της ανθρωπότητας που θαυμάζονται παγκόσμια.

Ο Δεύτερος σκοπός καθιερώσεως των ΑΙΣΧΥΛΕΙΩΝ ήταν:

«Να προβληθεί η ιστορία, ο πολιτισμός και οι αρχαιότητες της Ελευσίνας». Και σ' αυτόν τον τομέα η Επιτροπή Αισχυλείων έχει να παρουσιάσει αξιόλογο έργο που μαζί με τις άλλες δραστηριότητες του Δήμου και του λαού της πόλης, ξανάφεραν στην επικαιρότητα το πρόβλημα της Ελευσίνας, των αρχαιοτήτων της και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, που τόσο έχει κακοποιηθεί τις τελευταίες δεκαετίες.

Αποκορύφωμα της δραστηριότητάς μας σ' αυτόν τον τομέα ήταν η προσφυγή μας στους Διεθνείς Οργανισμούς και η **Παγκόσμια Σταυροφορία για την Σωτηρία της Ελευσίνας και των αρχαιοτήτων της**. Την σταυροφορία οργανώσαμε μαζί με την Πανελλήνια Πολιτιστική Κίνηση, με σημαντική ανταπόκριση από τους πνευματικούς ανθρώπους της χώρας μας και όλου του κόσμου, καθώς και από τα μέσα ενημερώσεως που έδωσαν μεγάλη έκταση στην όλη προσπάθειά μας.

Όλοι πλέον γνωρίζουν τις τεράστιες καταστροφές του αρχαιολογικού μας χώρου και ξέρουν πλέον τι πρέπει να γίνει, για να σωθεί η πολιτιστική μας κληρονομιά, που αποτελεί μέρος της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Δυστυχώς την μικρότερη ανταπόκριση είχαμε από τους πιο υπεύθυνους ανθρώπους σ' αυτό τον τομέα, δηλαδή από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Ελπίζουμε η αδιαφορία να μη συνεχιστεί και να υλοποιηθούν σύντομα όσα το αρχαιολογικό συμβούλιο έχει αποφασίσει για την **αξιοποίηση του αρχαιολογικού μας χώρου**. Δηλαδή τις απαλλοτριώσεις, τις ανασκαφές, τις αναστηλώσεις, την ανέγερση νέου Μουσείου και την αξιοποίηση του λόφου των Αρχαιοτήτων με απόδοσή του στον λαό.

Η Επιτροπή Αισχυλείων έχει αναθέσει την **συγγραφή της Ιστορίας της Ελευσίνας** η οποία γράφεται με την εποπτεία των Καθηγητών του Πανεπιστημίου: Γ. Μυλωνά, Ι. Τραυλό και Β. Σφυρόερα.

Σαν τρίτος σκοπός καθιερώσεως των ΑΙΣΧΥΛΕΙΩΝ έχει καθοριστεί:

«Η ανάπτυξη υψηλού επιπέδου πολιτιστικής κίνησης στην πόλη μας που θα την προβάλλουν Πανελλαδικά αλλά και Διεθνώς».

Και σ' αυτόν τον τομέα πιστεύουμε ότι πραγματοποιήθηκε αξιόλογο έργο αφού: Πήραν μέρος μέχρι σήμερα τα πιο αξιόλογα θεατρικά συγκροτήματα της χώρας μας: Εθνικό Θέατρο, Κ.Θ.Β.Ε., Θέατρο Τέχνης, Λαϊκό Θέατρο, «Δεσμοί», Ελληνικό Χορόδραμα, Θίασος Μίνου Βολανάκη, Θίασος Έλσας Βεργή κ.λ.π.

Τις εκδηλώσεις των Αισχυλείων έχουν παρακολουθήσει και μάλιστα στην πλειοψηφία τους δωρεάν με εισιτήρια της Εργατικής Εστίας και των Βιομηχανιών της περιοχής, δεκάδες χιλιάδες θεατές.

Επίσης τις έχουν τιμήσει: Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κων. Τσάτσος, Βουλευτές, δήμαρχοι και πολυάριθμοι άλλοι επώνυμοι και ανώνυμοι πολίτες της Ελευσίνας και της χώρας, αλλά και ξένοι τουρίστες.

Στά πλαίσια των Αισχυλείων καθιερώθηκε από το 1980 να δίνεται και μία δωρεάν **Συναυλία** για όλο το λαό.

Ήδη έχουν δοθεί τέτοιες συναυλίες:

Το 1980 από τον Μίκη Θεοδωράκη και την Μαρία Φαραντούρη.

Το 1981 από τον Θάνο Μικρούτσικο και τον Χρήστο Λεοντή, ενώ

το 1982 δόθηκε συναυλία από την Μαρίζα Κωχ και τον Γιάννη Γλέζο.

Επίσης ο Δήμος Ελευσίνας και η Επιτροπή Αισχυλείων ίδρυσαν το ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ της πόλης που έχει αναπτύξει αξιόλογη δραστηριότητα: Εκθέσεις Ζωγραφικής, βιβλίων και χαρακτηριστικής, διαλέξεις και προβολές, που όλες μαζί συμβάλλουν στην ανάπτυξη σημαντικής πολιτιστικής δραστηριότητας στην πόλη μας.

Αγοράστηκαν αρκετά όργανα για την δημιουργία Μουσικού Συγκροτήματος και Χορωδίας που ελπίζουμε να αναπτυχθεί περισσότερο μελλοντικά.

Για την ακόμη μεγαλύτερη πρόοδο της πολιτιστικής δραστηριότητας ο Δήμος νοίκιασε το ακίνητο Κριεκούκη, εμβαδού 1500 τετραγωνικών μέτρων περίπου και μέχρι τέλος Αυγούστου θ' ανοίξει η ΛΕΣΧΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ.

Φιλοδοξούμε σ' αυτήν εκτός από την πολιτιστική δραστηριότητα που θ' αναπτυχθεί, να συγκεντρωθεί η νεολαία της πόλης μας αφού θα λειτουργούν:

Η Αισχύλεια Δημοτική Βιβλιοθήκη και αίθουσα εικαστικών.

Η Χορωδία και το Συγκρότημα του Δήμου.

Χορευτικό Τμήμα και τμήμα Πίγκ-Πογκ και Σκακιού.

Επίσης θα υπάρχει αίθουσα Διαλέξεων και προβολών και ειδική Αίθουσα-Στέκι της νεολαίας.

Όλες αυτές οι δραστηριότητες πιστεύουμε ότι συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη της πολιτιστικής δραστηριότητας της Ελευσίνας και δίνουν περιεχόμενο σ' όλο τον λαό και ιδιαίτερα στην νεολαία μας.

Η Επιτροπή Αισχυλείων 1983 καθόρισε το παρακάτω πρόγραμμα για τις εφετεινές εκδηλώσεις:

α) Την Κυριακή 21 Αυγούστου θα παιχθεί η τραγωδία του Αισχύλου «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ» από το Θέατρο Τέχνης Κάρολου Κουν.

β) Την Κυριακή 28 Αυγούστου θα παρουσιαστεί η τραγωδία «ΟΡΕΣΤΗΣ» του Ευριπίδη από το Εθνικό Θέατρο και

γ) Στά πλαίσια των Αισχυλείων 1983 θα δοθεί δωρεάν συναυλία την Τετάρτη 31 Αυγούστου, από τον Αντώνη Καλογιάννη.

δ) Στα πλαίσια των εφετεινών Αισχυλείων θα πραγματοποιηθούν στο Εθνικό Στάδιο Αγώνες Στίβου και αγώνες Μπάσκετ, στο διάστημα από 22 μέχρι 30 Αυγούστου.

ε) Ταυτόχρονα ολοκληρώνεται η συγγραφή της ιστορίας της Ελευσίνας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα και σύντομα θα δοθεί στο τυπογραφείο για εκτύπωση.

Ο Πρώτος τόμος περιλαμβάνει την ιστορία από την εποχή του Χαλκού μέχρι το 392 μ.Χ. και γράφτηκε από την αρχαιολόγο κ. Πολυτίμη Μπάγια.

Ο Δεύτερος Τόμος ολοκληρώνεται από τον καθηγητή του Πανεπιστημίου κ. Βασίλη Σφυρόερα και περιλαμβάνει την εποχή από την επικράτηση του Χριστιανισμού μέχρι σήμερα.

Η Επιτροπή Διοργάνωσης Αισχυλείων 1983 που λειτουργεί υπό την Προεδρία του Δημάρχου Ελευσίνας κ. Μιχάλη Λεβέντη αποτελείται από τους:

ΝΙΚ. ΤΣΟΠΕΛΑΚΗ, ΕΛ. ΧΟΝΔΡΟΥ-ΑΔΑΜ ΑΝ. ΜΑΝΑΛΗ, ΑΛΕΞ. ΚΟΝΤΟΥΛΗ ΝΙΚ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟ, ΔΗΜ. ΚΟΥΤΑΛΗ Κ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, ΑΠ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΙΩΑΝ. ΖΩΗ, ΚΩΝ/ΝΑ ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΑΓΓ. ΜΠΛΑΤΣΟΥΡΑ, Κ. ΚΟΛΟΒΟ ΑΡΓ. ΚΑΒΡΟΥΔΑΚΗ, ΚΑΛ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΝΘΙΑ ΤΖΙΑΤΖΟΥ-ΛΕΤΣΙΟΥ, Γ. ΠΗΛΙΧΟ Φ. ΦΩΤΗ, ΣΩΤ. ΛΙΟΝΤΟ ΠΑΤΡΑ ΓΑΛΑΝΟΥ, ΚΑΤ. ΠΑΠΟΥΤΣΗ ΣΩΤ. ΦΡΑΓΚΟΥΛΑΚΗ, ΣΑΒ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ ΑΝΔΡ. ΜΟΝΑΧΟΛΙΑ, ΜΙΧ. ΠΑΠΑΚΑΛΟΔΟΥΚΑ, ΝΙΚ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΓΓ. ΣΙΓΟΥΛΑΚΗ, Γ. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟ ΤΑΣΟ ΠΕΡΔΙΚΟΥΡΗ, ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟ ΝΙΚ. ΝΗΜΑ, ΝΙΚ. ΜΟΙΡΑ ΕΥΘ. ΔΑΣΚΑΛΟΥ, ΝΙΚ. ΔΟΥΚΑ Ε. ΔΕΛΛΙΟ, Ε. ΜΠΑΚΟΥΡΟ, Ν. ΠΕΠΠΑ	Εκπροσώπους του Δήμου Ελευσίνας Εκπροσώπους Εργατικού Κέντρου Ελευσίνας Εκπροσώπους Ομοσπονδίας και Ενωσης Επαγγελματιών Εκπροσώπους Λύκειου Ελευσίνας Εκπροσώπους 1ου Γυμνάσιου Ελευσίνας Εκπροσώπους 2ου Γυμνάσιου Ελευσίνας Εκπροσώπους ΚΕΤΕ Ελευσίνας Εκπροσώπους Συλλόγου Δασκάλων και Νηπιαγωγών Εκπροσώπους Συλλόγου Γυναικών Ελευσίνας Εκπροσώπους Μορφωτικού Ανω Ελευσίνας Εκπροσώπους Συλλόγου Φοιτητών Ελευσίνας Εκπροσώπους Συλλόγου «Ομάς των Πέντε» Εκπροσώπους Κινηματογραφικής Λέσχης Ελευσίνας Εκπροσώπους Πειραματικού Κέντρου Εκπροσώπους ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ Εκπροσώπους Α.Ε. Τσιμέντων ΤΙΤΑΝ
--	---

Η Υπουργός Πολιτισμού κ. Μ. Μερκούρη κηρύσσει την
έναρξη των Αισχυλείων 1982

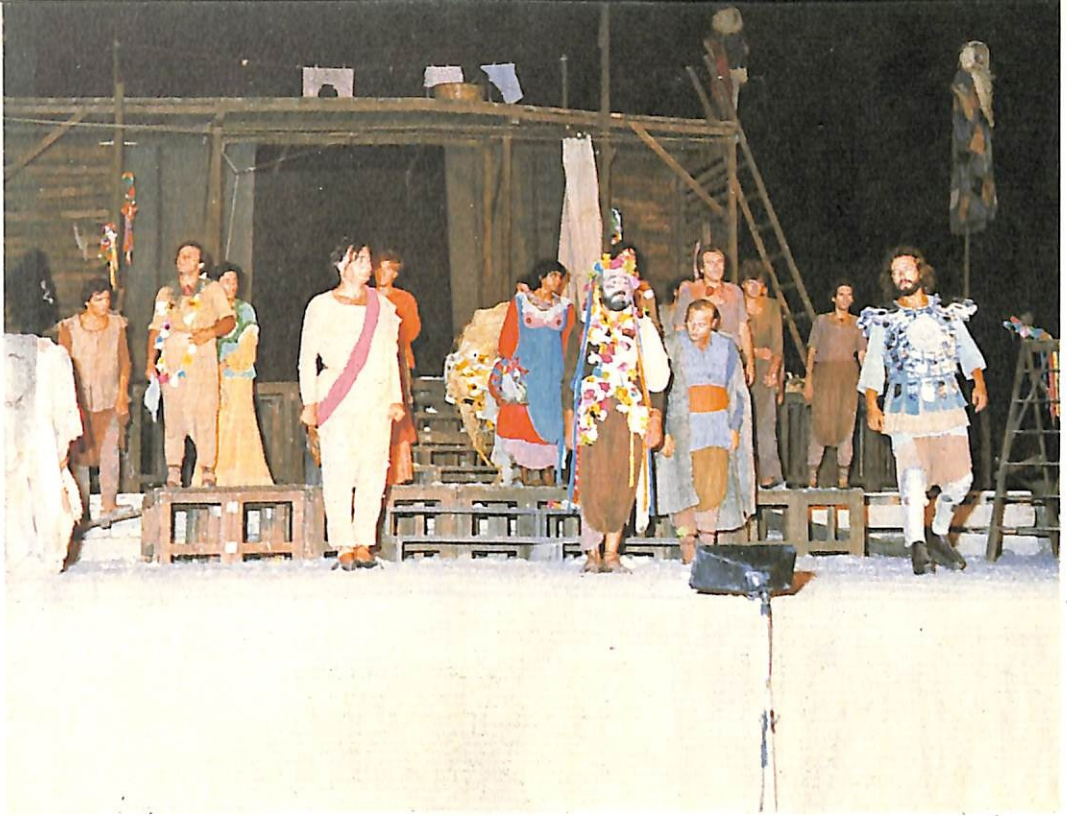

Ο λαός της Ελευσίνας παρακολουθεί την παράσταση του Θεάτρου Τέχνης
«Αχαρνες» με την οποία άρχισαν τα «ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ» 1982, στις 22-8-82

Από την ανακήρυξη ως επιτίμων Δημοτών Ελευσίνας των κ.κ. Κ. Κουν και Α. Τάσσου, με την ευκαιρία των 50 χρόνων καλλιτεχνικής τους δημιουργίας 22-8-82.

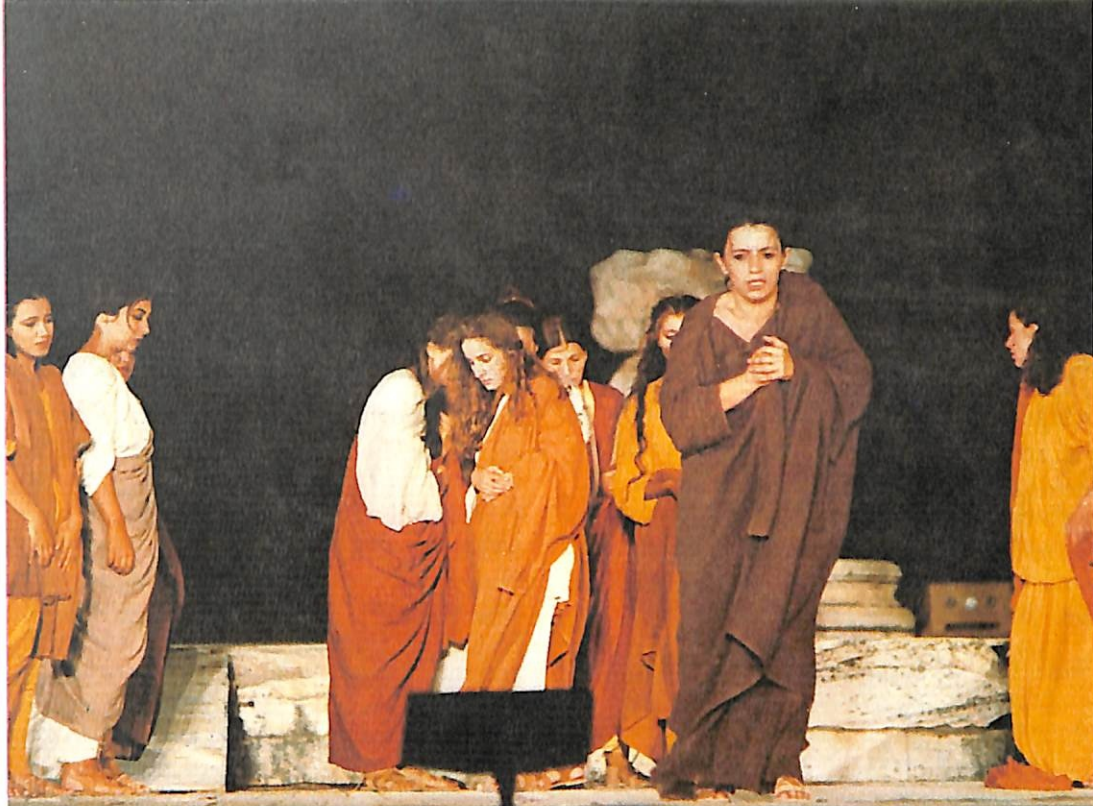
Από την παράσταση του Θεάτρου Τέχνης «ΑΧΑΡΝΗΣ» 22-8-82, στον Αρχαιολογικό χώρο ελευσίνας.

Από την παράσταση της «ΕΙΡΗΝΗΣ» με το θίασο «ΔΕΣΜΟΙ» της 29-8-82
στον Αρχαιολογικό χώρο Ελευσίνας.

Από την παράσταση του Θιάσου Γιάννη Τσαρούχη με το έργο «ΕΠΤΑ ΕΠΙ
ΘΗΒΑΣ» στις 5-9-82.

ΑΡΧΑΙΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ

ΘΕΑΤΡΟ

Γ. ΣΕΒΑΣΤΙΚΟΓΛΟΥ

ΕΛΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Οι ρίζες του αρχαίου ελληνικού θεάτρου χάνονται μέσα στα πανάρχαια λαϊκά δρώμενα και τις θρησκευτικές τελετές· τα τελευταία βλαστάρια του εκφυλίζονται στο μίμο και διασύρονται στις ρωμαϊκές αρένες. Όμως στο μεταξύ, πόσο μεγαλείο!

Από τις χιλιάδες τα θεατρικά έργα που ξέρουμε ότι γράφτηκαν και παραστάθηκαν από το 534 π.Χ., τότε που το είδος καταξιώθηκε επίσημα στην Αθήνα, ως το τέλος των κλασικών χρόνων, δε σώθηκαν παρά μόνο 48 ολόκληρα, ή σχεδόν ολόκληρα έργα: επτά τραγωδίες του Αισχύλου (525-456 π.Χ.), επτά τραγωδίες και ένα σατυρικό δράμα του Σοφοκλή (496-405 π.Χ.), δεκαοκτώ τραγωδίες και ένα σατυρικό του Ευριπίδη (περ. 484-406 π.Χ.), έντεκα κωμωδίες του Αριστοφάνη (445-385 π.Χ.), και τρεις κωμωδίες του Μένανδρου (342-291 π.Χ.).

Όλα αυτά τα έργα σώθηκαν, όχι γιατί ήταν οπωσδήποτε τα καλύτερα, αλλά γιατί για δύο χιλιάδες και παραπάνω χρόνια αντιγραφείς και φιλόλογοι, διδάσκαλοι, λόγιοι και ιερωμένοι, ποτέ δεν έπαψαν να τα αναπαράγουν και να τα μελετούν – για την καλλιτεχνική τους αξία ναι, αλλά και για τις ακατάλυτες ιδέες που εκφράζουν. Βρίσκουμε ανάμεσά τους δράματα σαν την Ορέστεια, «το μεγαλύτερο επίτευγμα της ανθρωπίνης σκέψης» (Swinburne)· γνωρίζουμε μορφές – παγκόσμια σύμβολα σαν την Αντιγόνη και τον Οιδίποδα· συναντούμε αιώνιους τύπους σαν το Δύσκολο (Μισάνθρωπο), εμπνεύσεις ανεπανάληπτες στην ευστοχία και τη γονιμότητά τους, σαν της Λυσιστράτης. Ποιό να είναι άραγε το μυστικό αυτής της ασυναγώνιστης ποιότητας και επιτυχίας;

Ο νους μας πηγαίνει πρώτα στην

αναμφισβήτητη μεγαλοφυΐα των ποιητών: ο Αισχύλος, που συνδυάζει το βαθύ στοχασμό του θεολόγου με την πιο γνήσια σκηνοθετική δεξιότητα· ο Σοφοκλής, όπου μορφή και «διάνοια» ισοζυγιάζονται στο έργο του και συνεργάζονται για τη δημιουργία στιλπνών, κλασικών συνόλων, εφάμιλλων της σύγχρονης τους φειδιακής γλυπτικής· ο Ευριπίδης, ο «από σκηνής φιλόσοφος», που με την προχωρημένη συζητητική και τη διεισδυτική ψυχολογική παρατήρηση θα καταλύσει την παλιά και θα εδραιώσει μια νέα, πιο ανθρώπινη, ερμηνεία του μύθου. Και πάλι οι κωμικοί: ο Αριστοφάνης με την πληθωρική πολιτική και κοινωνική σάτιρα, που τόσο όμορφα συνταιριάζει τη λογική του ονείρου με τον παραλογισμό της πραγματικότητας· τέλος ο Μένανδρος, που με τη νέα κωμωδία των χαρακτήρων και την περιπετειώδη πλοκή σημειώνει στο γέρμα της κλασικής θεατρικής παραγωγής την αρχή μιας νέας εικόνας του θεάτρου, αυτής που μέσα από τις ρωμαϊκές μιμήσεις του Πλαύτου και του Τερέντιου θα αποτελέσει, τον καιρό της Αναγέννησης, τη βάση για την ανάπτυξη της νεότερης ευρωπαϊκής θεατρικής αντίληψης.

Σίγουρα οι κορυφαίοι επώνυμοι δραματουργοί του αρχαίου θεάτρου στάθηκαν οι στύλοι που ύψωσαν και στέριωσαν το λαμπρό του οικοδόμημα. Όμως χωρίς το πλαίσιο του ελληνικού χώρου γύρω τους, χωρίς το υπόβαθρο του αθηναϊκού πλήθους και των «επιδημούντων ξένων», που ως ακόμα στα χρόνια του αποστόλου Παύλου πάντα ευκαιρούσαν «να πουν ή να ακούσουν κάτι πιο καινούργιο» (Πραξ. Αποστ. 17,21), είναι αμφίβολο αν οι προικισμένες αυτές προσωπικότητες θα μπορούσαν να καρποφορήσουν – οπωσδήποτε όχι τόσο, αν

Γ. ΚΟΥΡΟΥΚΟΣ

ΝΕΛΛΗ ΚΑΡΡΑ

Σ. ΧΑΡΑΤΣΙΔΗΣ

δίπλα στα παραπάνω δεν τους ευνοούσε και η ιστορική συγκυρία στο σύνολό της.

Στην ιστορία του αρχαίου ελληνικού πνεύματος ξεχωρίζουμε, μετά την πρώτη θεοκρατική και αριστοκρατική φάση, μια κεντρική περίοδο όπου ο άνθρωπος ανακαλύπτει τις δυνατότητές του, τις διερευνά, για να καταλάβει τον εαυτό του και τον κόσμο του, και τις εξαντλεί ως τα τελευταία τους όρια. Απελευθερωμένος από κάθε μορφή δοτής αλήθειας ο Έλληνας της κλασικής εποχής πορεύεται αδογμάτιστος, αμφισβητώντας, αλλά και δοκιμάζοντας όλους τους δρόμους, με μοναδικό του εφόδιο το λόγο και τις αποδεικτικές του δυνατότητες. Τελικά αυτή η πορεία θα οδηγήσει στον ορθολογιστικό δογματισμό του αριστοτελικού κυρίως, αλλά και των άλλων φιλοσοφικών συστημάτων. Πριν όμως συμβεί αυτό, το ανθρώπινο πνεύμα ζει την πιο γόνιμη στιγμή της εξέλιξής του, πραγματώνει θριαμβευτικά τα μεγαλύτερά του επιτεύγματα, με πρώτο ανάμεσά τους το κλασικό θέατρο. Δεν είναι σύμπτωση ότι ολόκληρη αυτή η εποχή εκφράζεται διαλογικά: με το σοφιστικό, εριστικό ή μαιευτικό διάλογο προχωρεί η φιλοσοφία· δημοκρατικός διάλογος μεθοδεύει τις πολιτικές αποφάσεις· ισηγορικά οι διάδικοι εκθέτουν τις απόψεις τους στο δικαστήριο, όπως άλλωστε και οι πόλεις-κράτη όταν συζητούν τις διαφορές τους. Ακόμα και ο πόλεμος, συνοδοιπόρος στην ιστορία των ιδεών, παίρνει διαλεκτική μορφή, όταν επικεφαλής των μεγάλων συνασπισμών στέκουν η Αθήνα και η Σπάρτη με τις διαμετρικά αντίθετες ιδεολογίες. Ότι σε μία τέτοια εποχή το θέατρο, ως η κατεξοχήν διαλογική μορφή της λογοτεχνίας, θα βρεθεί στην πρωτοπορεία των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων δε χρειάζε-

ατι ιδιαίτερη εξήγηση, όπως και φυσικό είναι η εξέλιξη του και το κορύφωμα να πραγματώνονται στο δημοκρατικό χώρο της Αθήνας, όχι στη Σπάρτη ή όπου αλλού.

Οι αρχαίες παραστάσεις γίνονται στα πλαίσια της κοινής αθηναϊκής λατρείας, τις μέρες που οι Αθηναίοι τιμούσαν τον Διόνυσο, το θεό που περισσότερο από κάθε άλλον αντιπροσώπευε το λαϊκό πλήθος, τις προτιμήσεις του και τους καημούς του. Το αθηναϊκό κράτος παρεμβαίνει, επισημοποιεί τις παραστάσεις και οργανώνει τους δραματικούς αγώνες· όμως δεν απομονώνει τις εκδηλώσεις από την κοινότητα. Το θεατρικό οικοδόμημα είναι δημόσιο. Οι χορευτές ως ένα σημείο και οι υποκριτές, είναι ερασιτέχνες, πολίτες που εκτελούν ένα κοινωνικό καθήκον, όπως άλλωστε και ο χρηματοδότης, ο χορηγός της κάθε παράστασης· ο αιρετός άρχοντας ρυθμιστής και οι κριτές των δραματικών αγώνων εκπροσωπούν το πλατύ κοινό, που με τη ζωντανή παρουσία του στο θέατρο εκφράζει και άμεσα τις επιλογές του. Θεσπίζοντας τέλος τα «θεωρικά», την κρατική επιχορήγηση που επιτρέπει σε όλους -πλούσιους και φτωχούς- να παρακολουθήσουν ανέξοδα της παραστάσεις, η αθηναϊκή Δημοκρατία έδωσε ουσιαστική μορφή στη μεγάλη αλήθεια: οι τέχνες, και πρώτη ανάμεσά τους το θέατρο, ανήκουν στους ανθρώπους όλους, όπως ο ήλιος, όπως τα βουνά και οι θάλασσες.

Έτσι, σαν ύψιστο πνευματικό αγαθό, σαν κατεξοχήν κοινωνικό επίτευγμα και δημοκρατικό θεσμό προσπαθούμε και σήμερα να κρατήσουμε το αρχαίο θέατρο ζωντανό ανάμεσά μας: κληρονομιά πολύτιμη, φυλαχτό και πυξίδα.

ΦΑΝΗΣ ΚΑΚΡΙΔΗΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

Το Δημοτικό Συμβούλιο Ελευσίνας κατά την τακτική του συνεδρίαση της 22ας Ιουλίου 1983 συζητώντας το θέμα «Προτάσεις του Δήμου για την αξιοποίηση του Αρχαιολογικού χώρου της Ελευσίνας, μετά από εισήγηση του Δημάρχου ΜΙΧΑΗΛ ΛΕΒΕΝΤΗ

Αποφασίζει ομόφωνα

Ζητεί:

1. Την ταχεία περάτωση της διαδικασίας, που χρονίζει αδικαιόγητα, για την συντέλεση της απαλλοτριώσεως των ακινήτων γύρω από τον Αρχαιολογικό χώρο της Ελευσίνας που έχουν ήδη κηρυχθεί απαλλοτριωτέα από το Αρχαιολογικό Συμβούλιο
2. Την συνέχιση των ανασκαφών στους απαλλοτριωμένους χώρους και στον λόφο των Αρχαιοτήτων
3. Την πραγματοποίηση αναστηλώσεων εντός του Αρχαιολογικού χώρου
4. Την ανέγερση νέου σύγχρονου Αρχαιολογικού Μουσείου
5. Την εφαρμογή της ειδικής μελέτης για την αξιοποίηση του συνολικού χώρου των Αρχαιοτήτων που έχει ήδη εκπονηθεί από το έτος 1979 από την αρχιτέκτονα κ. Άνταμς-Χαϊδοπούλου
6. Την προστασία των Αρχαιοτήτων από την ρύπανση
7. Την απομάκρυνση από τον λόφο των Αρχαιοτήτων των δεξαμενών και των διαφόρων σωληνώσεων εργοστασίων που είναι κτισμένα μέσα ή δίπλα στον Αρχαιολογικό χώρο.
8. Την απαλλοτρίωση και κατεδάφιση των ερειπωμένων εργοστασίων που έχουν παύσει προ πολλού να λειτουργούν «ΒΟΤΡΥΣ» και «ΕΛΑΙ-ΟΥΡΓΕΙΟ» που είναι κτισμένα μέσα σε αρχαιολογικό χώρο, για την προβολή του Αρχαιολογικού χώρου και από την πλευρά του λιμανιού.
9. Την αξιοποίηση του Λόφου Αρχαιοτήτων ώστε να γίνει προσπελάσιμος στον Λαό, σε κοινή συνεργασία Δήμου και Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.
10. Την εκτέλεση των αναγκαίων έργων για την καλλίτερη περιφρούρηση του αρχαιολογικού χώρου.
11. Την προβολή του Αρχαιολογικού χώρου της Ελευσίνας από το Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τουριστικούς οδηγούς και τουριστικά γραφεία.
12. Την διοργάνωση στο Δημαρχείο Ελευσίνας σύσκεψης υπό την Προεδρία της Υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών κ. Μερκούρη, στην οποία να συμμετάσχουν ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου της κ. Κώστας Αλαβάνος, αρμόδιοι παράγοντες του Υπουργείου και της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, η Τοπική Αυτοδιοίκηση της περιοχής, οι

Πολιτιστικοί φορείς της πόλεως για την συζήτηση και λήψη αποφάσεων για την καλλίτερη αξιοποίηση του Αρχαιολογικού χώρου της Ελευσίνας.

Η παρούσα απόφαση να επιδοθεί στην Υπουργό Πολιτισμού και Επιστημών κ. Μερκούρη και στον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου κ. Κώστα Αλαβάνο.

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΚ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΚ. ΤΣΟΠΕΛΑΚΗΣ

Γ. ΑΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΑΛΚ. ΜΑΡΟΥΓΚΑΣ

Γ. ΜΑΡΟΥΓΚΑΣ

Ι. ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΑΙΚ. ΣΙΔΕΡΗ-ΜΑΤΙΛΗ

ΕΛ. ΧΟΝΔΡΟΥ-ΑΔΑΜ

ΧΡ. ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΣ

ΑΝ. ΜΑΡΟΥΓΚΑ-ΠΑΠΑΓΕΤΡΟΥ

ΚΥΡ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΔΗΜ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
ΑΙΚ. ΣΙΔΕΡΗ-ΜΑΤΙΛΗ

ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΚΟΥΝ

Αισχύλου «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ»

Σκηνοθεσία:	ΚΑΡΟΛΟΣ ΚΟΥΝ
Μετάφραση:	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΟΥΛΛΑΣ
Σκηνικά – Κοστούμια:	ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
Μουσική:	ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ

ΔΙΑΝΟΜΗ (με την σειρά που εμφανίζονται)

Κράτος:	ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΤΖΟΓΙΑΝΝΗΣ
Βία:	ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΕΓΑΪΤΗΣ
Ήφαιστος:	ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΑΡΑΚΩΝΣΤΑΝΤΟΓΛΟΥ
Προμηθέας:	ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΑΖΑΝΗΣ
Ωκεανός:	ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΣΤΕΡΙΑΔΗΣ
Ιώ:	ΡΕΝΗ ΠΙΤΤΑΚΗ
Ερμής:	ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΗΓΑΣ
ΧΟΡΟΣ ΩΚΕΑΝΙΔΩΝ	
Πρώτες Κορυφαίες:	ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ
	ΚΑΤΙΑ ΓΕΡΟΥ
Κορυφαίες:	ΒΑΝΑ ΠΑΡΘΕΝΙΑΔΟΥ
	ΟΛΓΑ ΔΑΜΑΝΗ
	ΜΕΛΙΝΑ ΒΑΜΒΑΚΑ
	ΜΑΡΙΑ ΚΑΤΣΙΑΔΑΚΗ
	ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΑΚΕΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Χορός:

ΜΑΡΙΑ ΓΑΛΑΤΗ – ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΤΣΑΦΟΥ – ΜΑΝΙΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΛΙΛΙΑΝ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ – ΒΑΣΩ ΣΑΚΕΛΑΡΗ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΙΩΤΑΚΗ – ΝΑΝΤΙΑ ΜΟΥΡΤΣΟΥΚΟΥ
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΕΞΕΡΤΖΟΓΛΟΥ
Ήχοι ζωντανοί: ΝΙΚΟΣ ΖΟΥΚΑΣ – ΛΑΖΑΡΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΜΠΙΚΙΔΗΣ
Βοηθός Σκηνογράφος -Ενδυματολόγος: ΛΙΛΗ ΠΕΖΑΝΟΥ

ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΡΟΛΟΥ ΚΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΠΡΟΜΗΘΕΑ ΔΕΣΜΩΤΗ» Ο ΧΟΡΟΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΝ ΠΡΟΜΗΘΕΑ ΔΕΣΜΩΤΗ

1. Πριν από μερικές δεκαετίες ήταν πολλοί· τώρα όλο και λιγοστεύουν οι μελετητές που υποστηρίζουν ότι ο **Προμηθέας δεσμώτης**, όσο και αν ομόφωνα η παράδοση τον αποδίδει στον Αισχύλο, δεν είναι έργο δικό του, αλλά ενός νεότερου ποιητή, επηρεασμένου από το σοφιστικό κίνημα. Τα βασικά τους επιχειρήματα είναι δύο: (α) ότι το δράμα παρουσιάζει πολλές διαφορές από τα άλλα (γνήσια!) έργα του Αισχύλου, διαφορές στη γλώσσα, στο ύφος, στη μετρική και στη δόμηση- (β) ότι δεν είναι δυνατό ο ίδιος «θεολόγος» ποιητής που έπλασε (π.χ. στον **Αγαμέμνονα**) την εικόνα του Δία εγγυητή της δικαιοσύνης, να παρουσίασε και τον αυταρχικό, πέρα για πέρα άδικο, Δία του Π.Δ.

2. Το πρώτο επιχείρημα οι οπαδοί της γνησιότητας το αποδυναμώνουν λέγοντας (α) ότι από τα ογδόντα πάνω κάτω έργα του Αισχύλου δε μας σώζονται παρά μόνον επτά, και είναι μεθοδολογικό λάθος να χρησιμοποιούμε στατιστικά τα έξι, για να αποδείξουμε ότι το έβδομο δεν είναι γνήσιο· (β) ότι και αν ακόμα δεχτούμε ότι ο Π.Δ. παρουσιάζει σημαντικές διαφορές από τα άλλα έργα του Αισχύλου, τίποτα δεν εμποδίζει ένα μεγάλο καλλιτέχνη να αποκλίνει σε κάποιο έργο από τη συνηθισμένη του γραμμή, για να ακολουθήσει καινούργιους δρόμους και ρεύματα.

3. Απάντηση στο δεύτερο, το θεολογικό επιχείρημα αποτελεί η ίδια η θεαματική πορεία της τριλογίας **Προμήθεια**, όπως την ανασυνθέτουν όσοι πιστεύουν στην πατρότητα του Αισχύλου:

- Πρώτη τραγωδία ήταν στην τριλογία ο **Προμηθέας δεσμώτης**, όπως μας σώζεται. Ο ποιητής φροντίζει σε αυτή να ενημερώσει το ακροατήριό του για την προϊστορία της σύγκρουσης του Προμηθέα -αργότερα και της Ιωσ- με το Δία. Ο αρχηγός των θεών είναι εξαιρετικά άδικος και αυθαίρετος, ναι· όμως ο ποιητής δικαιολογεί τη στάση του, όταν π.χ. αφήνει να ακουστεί ο στίχος:

κι είναι πάντα σκληρός ο κάθε
νέος αφέντης (35)

- Ακολούθησε η τραγωδία **Προμηθέας λυόμενος**, από όπου δε μας σώζονται παρά αποσπάσματα. Η «μυριετής» περίοδο της τιμωρίας έχει περάσει· τον προμηθέα επισκέπτονται η μάνα του Γη, και οι Τιτάνες, τα αδέρφια του. Με τη μεσολάβησή τους, υποθέτουμε, ή με τη συμβουλή τους ο Προμηθέας συμβιβάζεται με το Δία: του φανερώνει το μυστικό, πώς να διατηρήσει για πάντα την εξουσία, και αυτός σε αντάλλαγμα, απε΄ασίζει να κυβερνήσει από εδώ κι εμπρός φιλάνθρωπα, με οδηγό του τη Δίκη. Ένας μακρινός απόγονος της Ιωσ, ο Ηρακλής, ερχόταν να λευτερώσει τον Τιτάνα από τα δεσμά του.

- Η τριλογία ολοκληρωνόταν με την τραγωδία **Προμηθέας πυρφόρος**, που και αυτή έχει για μας χαθεί. Πρέπει να ήταν ένα «πανηγυρικό» δράμα, όπου οι άνθρωποι -οι Αθηναίοι!- γιόρταζαν τη συμφιλίωση και υποδέχονταν τον ευεργέτη τους. Σίγουρα ο Προμηθέας τους έδινε συμβουλές και οδηγίες, γενικές, αλλά και ειδικές για τη λατρεία του και τις ετήσιες γιορτές που έπρεπε να οργανώνουν για να τον τιμήσουν. Οι γιορτές αυτές, τα Προμήθεια, ξέρουμε πως κορυφώνονταν με λαμπαδηδρομία, και το θέμα αυτό είναι πολύ πιθανό να έκλεινε -πολύ θεαματικά, όπως το συνήθιζε ο Αισχύλος- την τραγωδία, και την τριλογία ολόκληρη. Το σατυρικό δράμα που ακολουθούσε μας είναι άγνωστο.

4. Με την παραπάνω μορφή η **Προμήθεια**, ως σύλληψη και σύνθεση, παρουσιάζει στις γενικές της γραμμές τόσες δομικές ομοιότητες με την **Ορέστεια**, ώστε να μπορούμε άνετα όχι μόνο να την αποδώσουμε στον Αισχύλο, αλλά και να τη χρονολογήσουμε στο σύντομο διάστημα που μεσολάβησε από την παράσταση της **Ορέστειας** (458 π.Χ.) ως το θάνατο του ποιητή (456/5 π.Χ.).

1. Ο Προμηθέας και ο μύθος του ανήκουν φυσικά στην παράδοση, και δεν είναι εύκολο να διαπιστώσουμε με ακρίβεια τους νεωτερισμούς του Αισχύλου. Μπορούμε, ωστόσο, με αρκετή βεβαιότητα, να υποθέσουμε ότι το βάθος των συμβολισμών και η πληρότητα της ιδεολογίας που καθορίζουν την προμηθεϊκή περιπέτεια είναι σε μεγάλο μέρος έργο του Τραγικού.

2. Στο χώρο των θεών, ο Προμηθέας συνεργάτης του Δία στον πόλεμο για την εξουσία, είναι, μετά την κλοπή της φωτιάς, ο προδότης της νέας τάξης. Ο Ήφαιστος του λέει ξεκάθαρα:

... θεός εσύ, δε σκιάχτηκες των άλλων
την οργή των θεών, και πήγες να προσφέρεις
στους ανθρώπους χαρίσματα πέρ' από το δίκιο (29-30)

«Δίκιο» δεν είναι βέβαια εδώ η δικαιοσύνη, αλλά η κοσμική τάξη, όπως την καθόρισε, καινούργιος τύραννος, ο Δίας.

3. Στο επίπεδο των ανθρώπων, για την ίδια του αυτή πράξη, ο Προμηθέας είναι ο «φιλόανθρωπος» θεός, που με το δώρο και τη διδασκαλία του έσωσε το ανθρώπινο γένος από το σκοτάδι και τον αφανισμό. Σταυρώθηκε γι' αυτό στα βράχια του Καυκάσου, γκρεμίστηκε στα Τάρταρα, αλλά και λευτερώθηκε πανηγυρικά ύστερα από τριάντα χιλιάδες χρόνια. Ο μύθος παρουσιάζει, ως θεολογική σύλληψη, τόσες ομοιότητες με την ιστορία του Χριστού, ώστε κιόλας οι πρώιμοι χριστιανοί απολογητές να το προσέξουν και να ονομάσουν το Χριστό «αληθινό Προμηθέα».

4. Από την άποψη της πρόοδου και του πολιτισμού, το χάρισμα του Προμηθέα, η φωτιά, εύκολα γίνεται σύμβολο της γνώσης και του

διαφωτισμού. Ο ίδιος ο Τιτάνας συναιρεί κάποια στιγμή την προσφορά του, και λέει:

Στον Προμηθέα χρωστούν οι άνθρωποι όλες τις τέχνες (506).

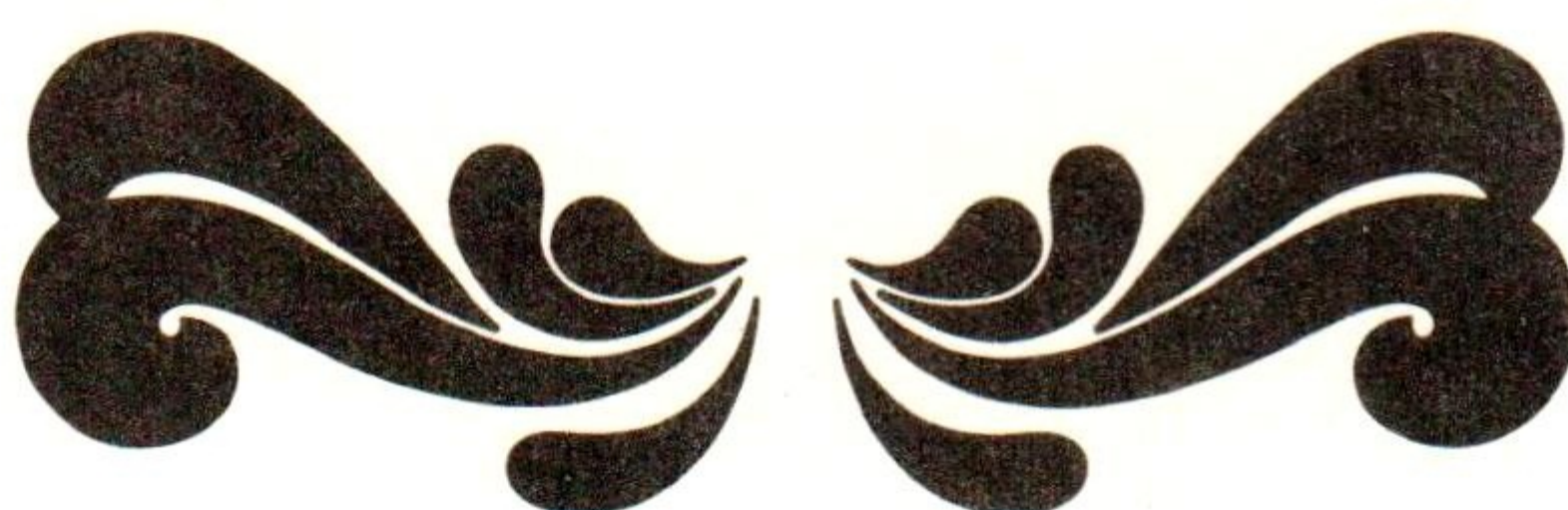
Στα λόγια που προηγήθηκαν έγινε φανερό ότι «τέχνες» δεν είναι μόνο οι χειρωνακτικές δεξιότητες, αλλά τα επιμέρους κεφάλαια ενός συστήματος θεωρητικής και εφαρμοσμένης γνώσης, όπου περιλαμβάνονται ισότιμα η μεταλλουργία π.χ. με τα γράμματα και η ναυτική τέχνη με τους αριθμούς.

5. Σε μια καθαρά πολιτική τέλος διάσταση, ο Προμηθέας αντιστρατεύεται, ως πνευματικός ήρωας, στην αυθαιρεσία και στην ωμή βία των τυράννων.

Καρτερικός, περήφανος, αλλά και ελευθερόστομος ως την υπερβολή, αντιμετωπίζει τον έναν μετά τον άλλον τους κλασικούς ανθρώπινους τύπους της διχτατορίας: τον συμπονετικό και το βασαννιστή, τον προσκυνημένο και τον ιδεολογικό πράχτορα, το θύμα τον κεκράχτη – χωρίς ούτε στιγμή να κιοτέψη ή να συμβιβαστεί.

6. Φιλάνθρωπος, έτοιμος να σκορπίσει στους πολλούς τα προνόμια των λίγων, πρόθυμος να θυσιαστεί και να υπομείνει, δάσκαλος της τεχνικής και της πνευματικής πρόοδου, αντιστασιακός στη βία και στην αυθαιρεσία των δυνατών –το σπουδαιότερο: όλα αυτά μαζί– Προμηθέας του Αισχύλου έχει να μας διδάξει πολλά.

Φάνης Ι. Κακριδής

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΚΩΣΤΑΣ ΝΙΤΣΟΣ, Πρόεδρος
ΓΙΩΡΓΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΑΚΗΣ, Γενικός Γραμματέας
ΜΙΝΩΣ ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ ΤΑΚΗΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΤΡΗΣ ΑΛΕΚΑ ΚΑΤΣΕΛΗ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΟΚΚΙΝΙΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΕΝΤΑΚΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΡΚΑΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΗΝΑΣ ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ Μέλη

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΦΑΝΗΣ ΚΑΚΡΙΔΗΣ Πρόεδρος
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΥΘΙΝΟΣ ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ ΓΚΟΤΣΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΛΥΚΟΦΡΥΔΗΣ ΔΕΣΠΩ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΟΥ
ΕΛΕΝΗ ΧΑΒΙΑΡΑ-ΚΕΧΑΪΔΗ ΛΑΛΟΥΛΑ ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΥ Μέλη

ΚΛ. ΚΛΩΝΗΣ, Υπεύθυνος Σκηνογράφος

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών
ΓΙΩΡΓΟΣ ΟΡΦΑΝΟΥΔΑΚΗΣ, Διευθυντής Προσωπικού
ΤΑΣΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ, Διευθυντής Γραμματείας

ΓΙΩΡΓΟΣ Ι. ΣΑΧΙΝΗΣ, Νομικός Σύμβουλος

«ΟΡΕΣΤΗΣ»

ΕΥΡΙΠΙΔΗ:

Μετάφραση
(Το κείμενο της παράστασης)
Σκηνοθεσία
Σκηνικό-Κοστούμια
Μουσική
Κίνηση Χορού
Μουσική Διδασκαλία
Βοηθός Σκηνοθέτης

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΒΑΣΤΙΚΟΓΛΟΥ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΒΑΣΤΙΚΟΓΛΟΥ
ΣΑΒΒΑΣ ΧΑΡΑΤΣΙΔΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΟΣ
ΝΕΛΛΗ ΚΑΡΡΑ
ΕΛΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΕΞΑΡΧΟΣ

ΔΙΑΝΟΜΗ (με σιερά παρουσίας)

Πρόλογος
Ηλέκτρα
Ελένη
Ερμιόνη
Ορέστης
Μενέλαος
Τυνδάρεως
Πυλάδης
Χωρικός
Φρύγας
Απόλλων

ΜΙΡΑΝΤΑ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΜΑΡΙΑ ΣΚΟΥΝΤΖΟΥ
ΑΝΝΥ ΠΑΣΠΑΤΗ
ΠΕΝΥ ΠΑΠΟΥΤΣΗ
ΝΙΚΗΤΑΣ ΤΣΑΚΙΡΟΓΛΟΥ
ΤΑΚΗΣ ΒΟΥΛΑΛΑΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ
ΤΑΣΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ
ΙΑΚΩΒΟΣ ΨΑΡΡΑΣ
ΘΟΔΩΡΟΣ ΣΥΡΙΩΤΗΣ

ΧΟΡΟΣ: ΑΡΓΙΤΙΣΣΕΣ ΚΟΠΕΛΕΣ

ΝΙΤΑ ΠΑΓΩΝΗ – ΠΕΝΥ ΠΑΠΟΥΤΣΗ – ΧΛΟΗ ΛΙΑΣΚΟΥ
ΝΕΦΕΛΗ ΟΡΦΑΝΟΥ – ΤΟΝΙΑ ΜΑΝΕΣΗ – ΜΙΚΑ ΦΛΩΡΑ
ΚΑΡΜΕΝ ΡΟΥΓΓΕΡΗ – ΔΗΜΗΤΡΑ ΤΣΕΛΙΟΥ-ΚΟΥΠΑΡΟΥΣΟΥ
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΠΟΥΡΛΟΥ – ΕΛΕΝΗ ΚΙΣΚΥΡΑ
ΣΟΦΙΑ-ΜΑΡΙΑ ΠΥΡΟΥΝΑΚΗ – ΠΕΜΗ ΖΟΥΝΗ
ΡΕΝΑΤΑ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ – ΕΦΗ ΤΣΑΜΠΟΔΗΜΟΥ – ΑΝΘΗ ΑΝΔΡΕΟΠΟΥ-
ΛΟΥ ΒΑΝΑ ΖΑΚΑ – ΜΑΡΙΑ ΖΑΧΑΡΗ – ΝΑΝΑ ΚΑΚΑΒΑ – ΚΟΝΝΗ ΣΟΦΙΑ-
ΔΟΥ ΑΘΗΝΑ ΤΣΙΛΥΡΑ

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ο τρωικός πόλεμος τέλειωσε. Οι Έλληνες ρημάξανε τη μακρινή Τροία κι επιστρέφουν νικητές, κουβαλώντας πλούσια λάφυρα, σκλάβους και σκλάβες και την άπιστη γυναίκα του βασιλιά Μενέλαου, την Ελένη. Την είχε κλέψει ο Πάρης, γιός του βασιλιά της Τροίας κι αυτό έγινε αφομή να εκστρατεύσει, πανστρατιά, η Ελλάδα, για να πάει, να ξεπλύνει την προσβλημένη τιμή του συζύγου.

Δέκα χρόνια είχε κρατήσει ο πόλεμος, χιλιάδες οι νεκροί Έλληνες και Τρωαδίτες.

Επέστρεψε κι ο Αγαμέμνωνας, βασιλιάς του Άργους, στρατηλάτης των Ελλήνων κι αδελφός του Μενέλαου. Την ίδια μέρα του γυρισμού του, τον σκότωσαν η γυναίκα του (μητέρα του Ορέστη και της Ηλέκτρας) η Κλυταιμνήστρα κι ο εραστής της ο Αίγισθος. Και κάθισαν οι ίδιοι στο θρόνο.

Μ' εντολή του θεού Απόλλωνα τους σκότωσε μετά κι αυτούς ο Ορέστης, εκδικούμενος το φόνο του πατέρα του. Συνεργοί του, η Ηλέκτρα κι ο πιστός φίλος του Πυλάδης.

Εδώ τελειώνει η «προ-ιστορία» της τραγωδίας, που έχει κι άλλες πίο βαθιές ρίζες, μυθολογικές: μιά κατάρρα βαραίνει τη γενιά των Ατρείδων που απόγονοί της είναι οι ήρωες του «Ορέστη».

Η ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Ο Ορέστης κείτεται βαριά άρρωστος, έχει κρίσεις παρανοϊκές: βλέπει να τον κυνηγούν, για το φόνο της μητέρας του οι Ερινύες, οι θεότητες που εκδικιούνται το αδικοχυμένο αίμα.

Η Ηλέκτρα ξαγρυπνά στοργικά στο προσκέφαλό του.

Ξημερώνει η μέρα όπου οι Αργίτες θ' αποφασίσουν αν θα τους θανατώσουν ή θα τους εξορίσουν.

Τους απομένει μιά ελπίδα, — έχει επιστρέψει από την Τροία ο Μενέλαος, αδελφός του δολοφονημένου πατέρα τους. μαζί του κι η Ελένη.

Ο Μενέλαος συναντάει τον Ορέστη. Τον συναντάει κι ο Τυνδάρεως, βασιλιάς της Σπάρτης, πατέρας της Ελένης και της Κλυταιμνήστρας, παππούς της Ηλέκτρας και του Ορέστη.

Ο Τυνδάρεως απειλεί το Μενέλαο να τον διώξει από το θρόνο της Σπάρτης, αν τύχει και θελήσει να τους σώσει. Κι ο Μενέλαος δηλώνει στον Ορέστη πως δε διαθέτει υλική δύναμη να συγκρουστεί με τους νέους άρχοντες του Άργους, φίλους-διαδόχους του σκοτωμένου Αίγισθου.

Πάνω στην ώρα, έρχεται απο τη Φωκίδα, την πατρίδα του, ο Πυλάδης.

Αποφασίζουν να κατεβούν στο Ἴαργος, για να μπορέσει ο Ορέστης να υπερασπίσει τον εαυτό του στη δίκη.

Το Ἴαργος αποφασίζει: θάνατος στους μητροκτόνους.

Μόνη χάρη που τους κάνει, είναι να σκοτωθούν μόνοι τους.

Γιά να εκδικηθούν το δειλό Μενέλαο, οι τρεις αποφασίζουν να σκοτώσουν την Ελένη, και να πάρουν όμηρο την κόρη του, την Ερμιόνη, για να τον εκβιάσουν να επέμβη και να τους σώσει.

Ο Μενέλαος αρνιέται. καλεί σε βοήθεια τους Αργίτες. Οι συνωμότες βάζουν φωτιά στ' ανάκτορα κι ετοιμάζονται να σκοτώσουν την Ερμιόνη. Την ύστατη στιγμή επεμβαίνει, «από μηχανής θεός», ο Απόλλωνας που όλα τα πρόσωπα της τραγωδίας, ένα προς ένα, τον θεωρούν μόνο υπεύθυνο για το τόσο αίμα που χύθηκε. Η λύση που διατάζει είναι, το λιγότερο αυθαίρετη, άλλο τόσο παράλογη και πάνω απ' όλα κυνική: να παντρευτή ο Ορέστης την Ερμιόνη, ο Πυλάδης την Ηλέκτρα κι ο Μενέλαος να βρεί άλλη σύζυγο, γιατί την Ελένη την πήραν οι θεοί κοντά τους στον Ὀλυμπο.

Κι εξηγεί ο Απόλλωνας: οι θεοί κάναν τόσο ωραία την Ελένη, για να προκαλέσουν πόλεμο-μακελειό ανάμεσα στους Ἕλληνες και τους Τρωαδίτες κι έτσι να ξαλαφρώσει η γη από το υπερβάλλον βάρος των θνητών που την ενοχλούσε.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Στόχος των συντελεστών της παράστασης ήταν: να δημιουργηθεί σχέση σημερινού κοινού και σημερινής παράστασης, αβίαστα αντίστοιχη της εποχής που ο «Ορέστης» διδάχτηκε για πρώτη φορά. Ποιός ήταν ο στόχος του Ευριπίδη, σε ποιούς απευθυνόταν, σε ποιά συγκεκριμένη ιστορική στιγμή.

Τότε που ο «κλασικός» ήταν σύγχρονος και διαγωνιζόταν με άλλους για τη νίκη.

Η δραματική γραφή του «Ορέστη»: η πολύπλευρη, η εξωτερικά αντιφατική και παράλογη ανέλιξη των ηρώων και του Χορού, μας προβλημάτισε και μας συνεπήρε, σ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας της παράστασης.

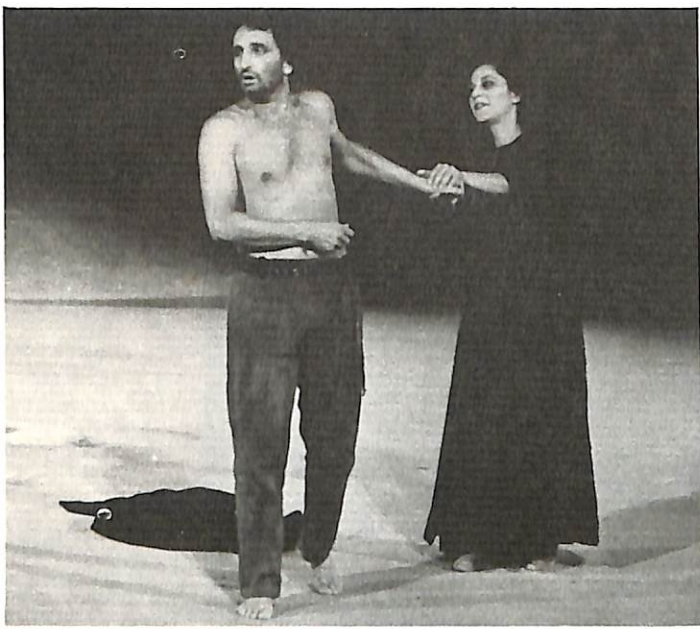
Τη λιτότητα της παράστασης δεν μας την ενέπνευσε μόνον η σκηνική λιτότητα της εποχής του Ευριπίδη. Θελήσαμε ν' αποφύγουμε κάθε τι που, κατά τη γνώμη μας, μηδενίζει ή κουκουλώνει τη φαντασία και την κρίση του θεατή. Θελήσαμε να του δώσουμε όλα τα στοιχεία, που θα του επιτρέψουν να κρίνει, όπως κι ο αρχαίος θεατής, τις καταστάσεις και τους ήρωες του έργου — και να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει με την ερμηνεία μας.

Ο «Ορέστης» είναι ιδιόμορφη τραγωδία — όπου το τραγικό και το κωμικό συνυπάρχουν σε βαθμό παράλογο, με τη σημερινή έννοια του «παράλογου». Όπου ο ποιητής προβληματίζεται και προβληματίζει το κοινό του, σχετικά με μιά νεολαία, που αρνιέται να πληρώσει «αμαρτίες

γονέων» της, αρνιέται κάθε ενοχή της για πράξεις που της επέβαλε ένας θεός, ο Απόλλωνας. Μιά νεολαία —πριν δυόμιση χιλιάδες χρόνια— που δε δέχεται να συμβιβαστεί, να υποταχτεί, να αυτοκαταστραφεί —και γι' αυτό πολεμάει με κάθε μέσο, θεμιτό κι αθέμιτο κι απάνθρωπο— πολεμάει μιά τάξη πραγμάτων, που εγκυμονεί κι αργά ή γρήγορα γεννοβολάει την αναρχία.

Μένει το κάλεσμα στο τέλος της τραγωδίας: «Τιμάτε την πιό ωραία ανάμεσα σε όλες τις θεές — την Ειρήνη». Να 'ναι του Απόλλωνα ή του Ευριπίδη; Το λόγο έχει το «υπερβάλλον —κατά το θεό— βάρος», που την τιμάει, τόσες χιλιάδες χρόνια, με το αίμα του.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΒΑΣΤΙΚΟΓΛΟΥ

Νικήτας Τσακίρογλου - Μαρία Σκούντζου

Μαρία Σκούντζου - Ιάκωβος Ψαρράς

Τ. Βουλαλάς - Α. Γιαννούλης - Χορός
Α. Πασπάτη - Μ. Σκούντζου - Ν. Τσακίρογλου

